

Олександр Добржанський (Чернівці), Петро Цьмух (Кременець)

РОДИННЕ ДЕРЕВО СТЕПАНА СМАЛЬ-СТОЦЬКОГО

Степан Смаль-Стоцький народився в селянській родині в с. Немилів Радехівського повіту Галичини. Прізвище батька було Стоцький, але родину в селі називали «смалями». Звідси й виникло прізвище Смаль-Стоцький. Про свого батька Степан Йосипович згадував: «Батько мій з діда-прадіда там (с. Немилів – авт.) господар, але рід наш іде з Руденка-Куликова, де хтось із прадідів мав бути колись попом). Йосип Смаль-Стоцький був писемним і став дяком місцевої церкви. Він прожив довге життя, помер 6 березня 1932 р. у віці 90 років. На той час він мав 4 сини, 4 доньки, 32 онуки, 40 правнуків, 4 праправнуки.

Мати С.Смаль-Стоцького Катерина померла, коли йому було 3 роки. Вона була селянською дочкою з сусіднього села Середпільці з роду Карпів. Степан Йосипович писав: «..., її батька, а мого діда, називали там (в с. Середпільці – авт.) Цюцюра. Через маму посвоячилися ми з тим родом, з якого вийшли гарні люди».

Після смерті дружини Йосип Смаль-Стоцький одружився вдруге. Всього у Степана Смаль-Стоцького було три брати і чотири сестри (з них одна Настя дочка від першої дружини Йосипа Смаль-Стоцького)

Чималий вплив на виховання С.Смаль-Стоцького справили дідусь Андрій і бабуся по батьковій лінії.

На жаль більших подробиць про його родовід попередніх часів ми не знаємо. Однак цікавою є можливість простежити, як розвивалася родина С.Смаль-Стоцького від другої половини XIX століття і до наших днів.

У вересні 1885 р. С.Смаль-Стоцький одружився з Емілією, дочкою о. Михайла Заревича, пароха в Рожнові, брата Федора Заревича, одного з фундаторів народовського руху та української журналістики в Галичині.

Емілія Смаль-Стоцька була активісткою українських товариств на Буковині. Померла під час Першої світової війни в 1916 р. В їхній сім'ї народилося троє дітей. Дочка Ірина (Орися) та сини Роман і Нестор.

Ірина народилася 1890 р., навчалася в господарській школі в Мюнхені. 25 жовтня 1910 р. вийшла заміж за Остапа Луцького, який був відомим діячем українського кооперативного руху, ад'ютантом Василя Вишиваного, публіцистом, поетом. Остап Луцький походив з відомого роду гербу Сас. Він мав трьох братів і чотирьох сестер. У міжвоєнний період сім'я О.Луцького проживала у Галичині. У них народилося двоє дітей Юрко та Марта.

2 жовтня 1939 р. Юрій Луцький був заарештований агентами НКВД і відправлений до концентраційного табору в Котласі. Там він і помер. Точна дата смерті невідома.

Ірина Смаль-Стоцька перебралася після Другої світової війни до Канади. Померла 1977 р. в Торонто.

Син Ірини Смаль-Стоцької і Остапа Луцького Юрій Луцький став відомим ученим-літературознавцем, видавцем, перекладачем. Викладав у Торонтському та Саскачеванському університетах, очолював Канадський інститут українських студій (КІУС). Був одружений на шотландці з походження Мойрі Мек Шейн, мав трьох дочок Наталю, Анну і Христину. Помер 2001 р.

Роман Смаль-Стоцький (8 січня 1893 – 27 квітня 1969) пішов шляхом свого батька. Він став відомим філологом-славістом. Під час визвольних змагань був послом УНР в Берліні. Після Першої світової війни перебував на еміграції в Польщі, працював професором Варшавського університету, був секретарем та редактором Українського Наукового Інституту. Після Другої світової війни перебрався до США де викладав у закладах вищої освіти, був Президентом Головної Ради Наукових товариств ім. Т.Шевченка, очолював товариство ім. Т.Шевченка в США. Він не був одружений, не мав дітей.

Син Нестор народився 1895 р. Після Першої світової війни потрапив до Італії, працював у Міжнародному інституті сільського господарства в Римі, займався публіцистичною та перекладацькою діяльністю. Дружина італійка Іда.

1941 року в Римі в них народився син Георгій (Юрко). Після Другої Світової війни Нестор Смаль-Стоцький із сім'єю перебрався в Перу. Помер 21 липня 1984 р. в Лімі у віці 89 років. Георгій Смаль-Стоцький має двох дітей. Петро 1967 р. н. і Стефанія – 1971 р. н. Таким чином тільки по лінії молодшого сина Нестора збереглося прізвище Смаль-Стоцький.

На жаль, як бачимо, жоден з дітей С.Смаль-Стоцького не зумів залишитися на українських землях. Світові війни розкидали їх по різних континентах. Але їхні нащадки пам'ятають про С.Смаль-Стоцького, гордяться ним, про що свідчать їхні повідомлення в соціальних мережах, опубліковані спогади.